

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 11C/146/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8112244088
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 03. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Wildeová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2015:8112244088.9

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Ivetou Wildeovou v právnej veci žalobcu: CETELEM SLOVENSKO a.s., so sídlom Panenská 7, Bratislava, IČO: 35787783, zastúpený: JUDr. Helena Strachotová, usadený euroadvokát, so sídlom Hviezdoslavova 7, Martin p r o t i žalovanému: S. U., F. X.X.XXXX, T. H., R. XX, o zaplatenie 1.013,61 Eur a prísl. takto

rozhodol:

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi 3,98 Eur s úrokmi z omeškania vo výške 9% ročne od 16.4.2012 do zaplatenia v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Žalobu v prevyšujúcej časti z a m i e t a.

Účastníci n e m a j ú nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Žalobca žalobou zo dňa 31.12.2012 sa domáhal zaplatenia sumy 1.013,61 Eur so zmluvným úrokom vo výške 23,4% ročne zo sumy 207,83 Eur od 3.5.2012 do zaplatenia a zo sumy 687,23 Eur od 16.12.2011 do zaplatenia, tiež s úrokom z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 213,92 Eur od 16.4.2012 do zaplatenia a zo sumy 799,69 Eur vo výške 9% ročne od 1.3.2012 do zaplatenia. Nárok uplatnil zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 20.1.2010, ktorou poskytol žalovanému úver 617,61 Eur na kúpu spotrebného tovaru a z tohto úveru uplatnil pohľadávku vo výške 213,92 Eur. Zvyšok žalovanej sumy 799,69 Eur predstavuje pohľadávku zo zmluvy o revolvingovom úvere.

Žalovaný sa doposiaľ k žalobe nevyjadril a na pojednávanie sa napriek riadnemu a včas doručenému predvolaniu nedostavil. Súd preto s použitím § 101 ods. 2 O.s.p. konal a rozhodol v jeho neprítomnosti.

Súd vykonal dokazovanie písomným vyjadrením žalobcu, predžalobnou upomienkou, zmluvou o spotrebiteľskom úvere zo dňa 20.1.2010, odstúpením od úverovej zmluvy zo dňa 21.12.2011 s doručenkou, všeobecnými obchodnými podmienkami žalobcu, zmluvou o poskytnutí revolvingového úveru zo dňa 6.11.2002, potvrdeniami o odfinancovaní peňažných prostriedkov a o prijatých splátkach, sadzovníkom poplatkov a ďalším spisovým materiálom a zistil tento skutkový stav:

Účastníci uzavreli dňa 6.11.2002 písomnú zmluvu o revolvingovom úvere a vydaní úverovej karty aura. Dohodnutý bol úverový rámec 20.000,- Sk, minimálna splátka 1.000 Sk mesačne, úroková sadzba 2,39% mesačne a RPMN bolo určené na 15,86%.

Z vyjadrenia žalobcu (č.l. 29) vyplýva, že v októbri 2006 bola mesačná splátka znížená na 800 Sk (26,56 Eur) a úverový rámec od januára 2009 bol upravený na 600 Eur a splátka od nasledujúceho mesiaca na 24 Eur mesačne. V januári 2010 bol úverový rámec zvýšený na 700 Eur a splátka upravená na 28 eur.

Žalovaný z úverového rámca vyčerpal ku dňu 30.3.2010 sumu 3.457,31 Eur a celkovo uhradil na splátkach 3.991,40 Eur.

V dôsledku toho, že žalovaný prestal úver splácať, žalobca listom zo dňa 21.12.2011 od zmluvy o revolvingovom úvere odstúpil. Tento list si žalovaný nevyzdvihol v úložnej dobe na pošte a dňa 17.1.2012 zásielka bola vrátená žalobcovi.

Dlžná suma z tohto úverového vzťahu vo výške 799,69 Eur predstavuje neuhradenú úverovú istinu vo výške 687,23 Eur, konkrétne dlžné mesačné splátky úveru za obdobie od júna 2011 do decembra 2011 vo výške 101,44 Eur a úverovú istinu splatnú ku dňu účinnosti odstúpenia od zmluvy, ktorú žalovaný mal žalobcovi uhradiť vo výške 585,79 Eur a zvyšok predstavujú dlžné zmluvné úroky za obdobie jún až december 2011 vo výške 94,56 Eur a neuhradené náklady spojené s uplatnením pohľadávky vo výške 17,90 Eur. Tento úver sa stal splatným ku dňu 31.1.2012 v dôsledku odstúpenia od zmluvy, čo uviedol žalobca v spomínanom vyjadrení zo dňa 16.9.2013 (č.l. 30).

Ďalšiu zmluvu uzavreli účastníci dňa 20.1.2010 na kúpu tovaru. Žalobca ňou poskytol žalovanému úver 617,61 Eur, ktorý sa žalovaný zaviazal uhradiť 24 mesačnými splátkami po 32,47 eur, teda celkovo mal zaplatiť 779,28 Eur. V zmluve je uvedená ročná úroková sadzba 23,4%, RPMN 26,09% a priemerné RPMN 48,96%.

Na základe žiadosti žalovaného o odklad splátok došlo k posunu splatnosti úveru až na 15.4.2012 (vyjadrenie žalobcu z č.l. 32).

Žalovaný z poskytnutého úveru 617,61 eur uhradil 613,63 eur. Vyplýva to z vyjadrenia žalobcu, ale tiež z potvrdení o odfinancovaní finančných prostriedkov a prijatých splátkach (č.l. 53, 54). Žalovaná suma z tohto úveru je 213,92 Eur a predstavuje dlžné mesačné splátky úveru po lehote splatnosti za september 2011 až apríl 2012 vo výške 207,83 Eur (rozdiel medzi poskytnutým úverom 617,61 a uhradenou úverovou istinou vo výške 409,78 Eur) a zvyšok žalovanej sumy vo výške 6,09 Eur sú dlžné zmluvné úroky v mesačných splátkach po lehote splatnosti za obdobie október 2011 až január 2012.

Zmluvu o revolvingovom úvere zo dňa 6.11.2002 súd považuje za platnú, obsahuje obligatórne náležitosti zmluvy podľa § 4 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy.

Zároveň však je potrebné predmetnú zmluvu považovať za spotrebiteľskú zmluvu, keďže ide tzv. typovú alebo formulárovú zmluvu tak, ako je to uvedené v § 23a ods. 1 zákona č. 634/1992 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (v danom prípade v znení účinnom od 1.4.2002 do 31.12.2002). Podľa citovaného ustanovenia typovou zmluvou sa podľa tohto zákona rozumie zmluva, ktorá sa má uzavrieť vo viacerých prípadoch, ak je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje.

Nemalo by vyvolávať pochybnosti to, že formulárová typová zmluva je zmluvou spotrebiteľskou a ako taká má občianskoprávny charakter a to vzhľadom na účastníkov zmluvy a jej predmet. Zmluvu je potrebné posúdiť podľa osobitného právneho predpisu, ktorým je zákon č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a nie podľa Obchodného zákonníka. Pôsobnosť Obchodného zákonníka je upravená v § 261, kde sú explicitne vymenované jednotlivé zmluvné typy v odseku 3 písm. d/, v zmysle ktorého obchodným zákonníkom sa spravujú záväzkové vzťahy zo zmluvy o úvere (§ 497 Obchodného zákonníka). Ako už súd konštatoval, daný právny vzťah sa neposudzuje podľa § 497 Obchodného zákonníka, ale podľa osobitného právneho predpisu, ktorým je zákon č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch.

Pre prijatie záveru o občianskoprávnom charaktere spotrebiteľských zmlúv je možné poukázať aj na § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Súdy už viacerých rozhodnutiach vyslovili názor o nutnosti aplikácie Občianskeho zákonníka, či už v otázke premlčania alebo posudzovania odstúpenia od zmluvy pri spotrebiteľských zmluvách. Poukázali pritom na to, že ustanovenie § 54 ods. 1 OZ je ustanovením *lex specialis* s dopadom na všetky spotrebiteľské zmluvy vrátane úverov. Ak by z pôsobnosti ustanovenia § 54 ods. 1 OZ mali byť vyňaté niektoré typy spotrebiteľských zmlúv, zákonodarca by to explicitne upravil. Citované ustanovenie sleduje vylúčenie dopadu nepriaznivejšieho právneho následku na spotrebiteľa oproti následku, ktorý dopadá na spotrebiteľa podľa „tohto“ zákona, pričom je logické, že zákonodarca tým rozumel Občiansky zákonník. Ustanovenie § 54 ods. 1 OZ treba vykladať tak, že v prípade dualistickej právnej úpravy inštitútov súkromného práva sa na spotrebiteľské právne vzťahy nepoužije obchodné právo, ak aplikáciou konkrétnej zmluvnej podmienky by sa postavenie spotrebiteľa oproti občianskoprávnej úprave zhoršilo.

Napokon v súčasnosti akékoľvek pochybnosti o aplikácii Občianskeho zákonníka sú už odstránené novelou Občianskeho zákonníka a to zákonom č. 102/2014, v zmysle ktorej bol § 52 ods. 2 doplnený o túto vetu: „na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva“.

Vychádzajúc z občianskoprávneho charakteru spotrebiteľskej zmluvy a skutočnosti, že úprava odstúpenia od zmluvy podľa Občianskeho zákonníka je pre spotrebiteľa výhodnejšia ako úprava v Obchodnom zákonníku, preto s použitím § 54 ods. 1 OZ sa použije pre tento inštitút § 48 Občianskeho zákonníka.

Podľa § 48 ods. 1 OZ od zmluvy môže účastník odstúpiť, len ak je to v tomto alebo v inom zákone ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté.

Podľa § 48 ods. 2 OZ odstúpením od zmluvy sa zmluva od začiatku zrušuje, ak nie je právnym predpisom ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté inak.

Podľa § 48 ods. 2 OZ sa pri odstúpení od zmluvy zmluva ruší od začiatku (*ex tunc*) a preto vzťah z nej je potrebné vyporiadať podľa § 457 OZ, podľa ktorého účastníci neplatnej alebo zrušenej zmluvy si majú navzájom vrátiť poskytnuté plnenie. Je náležité a plne v súlade s princípom ochrany spotrebiteľa, že v prípade dualistickej právnej úpravy rovnakých inštitútov sa pre spotrebiteľské vzťahy aplikuje občianske právo a nie podnikateľské právo. Je potrebné vychádzať aj z toho, že zmluvu a VOP koncipoval len žalobca, ktorý sa sám rozhodol pre odstúpenie od zmluvy aj keď mohol použiť iné inštitúty. Ako ďalší argument pre aplikáciu Občianskeho zákonníka možno použiť aj zákon č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch konkrétne § 5, ktorý upravuje odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere veriteľom v prípade omeškania splátok a pri práve na odstúpenie od zmluvy je pri poznámke uvedený § 48 Občianskeho zákonníka. Už len pre úplnosť súd dodáva, že právny záver o účinkoch odstúpenia od zmluvy pri spotrebiteľských úveroch v zmysle Občianskeho zákonníka vyplýva už z viacerých rozhodnutí napr. Krajského súdu v Prešove 1Co 154/14 zo dňa 8.10.2014, 8Co 15/13 zo dňa 16.12.2013, 6Co 81/12 zo dňa 14.2.2013 alebo Krajského súdu v Trnave 11Co 47/14 zo dňa 22.10.2014. Na podporu tohto záveru možno však poukázať aj na uznesenie Ústavného súdu SR I.US 402/13 zo dňa 19.6.2013, ktorý sa zaoberal sťažnosťou práve vo veci právneho posúdenia odstúpenia od zmluvy podľa Občianskeho zákonníka pri spotrebiteľskom úvere a považoval tento záver za ústavne komformný a preto sťažnosť odmietol.

Vychádzajúc z § 457 OZ žalobca má teda nárok pri revolvingovom úvere len na vrátenie finančných prostriedkov, ktoré poskytol žalovanému. Bolo však preukázané že žalovaný vyčerpал 3.457,33 Eur a zaplatil viac, konkrétne 3.991,45 Eur a preto nárok v tejto časti žaloby bol nedôvodný.

Ďalšia časť nároku bola uplatnená zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 20.1.2010. Opäť aj túto zmluvu je potrebné posúdiť podľa zákona č. 258/2001 Z.z. v znení účinnom v čase jej uzavretia (v danom prípade v znení účinnom od 1.1.2010 do 10.6.2010).

Obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle citovaného zákona sú vymenované v § 4 ods. 2 citovaného zákona a medzi nimi pod písm. g/ je uvedená konečná splatnosť spotrebiteľského úveru a pod i/ výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov.

Podľa § 4 ods. 3 citovaného zákona pri nesplnení podmienok podľa ods. 2 je zmluva o spotrebiteľskom úvere platná, ak bol spotrebiteľovi na jej základe

a/ poskytnutý spotrebiteľský úver a spotrebiteľ ho začal čerpať alebo

b/ dodaný tovar alebo poskytnutá služba.

Ak však zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa ods. 2 písm. a/, b/, d/ až j/ a k/, l/ poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

Podľa názoru súdu vyššie citované povinné náležitosti zmluvy chýbajú. Nepochybne totiž zákonodarca pod konečnou splatnosťou úveru nemyslel len stanovenie počtu mesačných splátok, pretože inak by sa uspokojil s náležitosťou pod písm. i/, kde sa uvádza aj počet splátok. Počet splátok teda nemožno stotožniť s konečnou splatnosťou úveru podľa § 4 ods. 2 písm. g/ zákona a preto pri tomto ustanovení iný výklad než ten, že konečná splatnosť úveru musí byť určená dátumovo, neprichádza do úvahy (rozsudok Krajského súdu Žilina 5Co 286/14 zo dňa 27.5.2014). V zmluve chýba aj ďalšia obligatórna náležitosť, ktorá je upravená pod písm. i/ citovaného ustanovenia, v zmysle ktorého v zmluve musia byť rozlíšené splátky istiny, úrokov a iných poplatkov, teda nepostačuje, ak je uvedená len suma predstavujúca ich súčet. Je potrebné zdôrazniť, že zákon o spotrebiteľských úveroch vyžaduje, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere spĺňala prísne obsahové náležitosti. Cieľom tejto právnej úpravy je totiž ochrana spotrebiteľa ako slabšieho účastníka záväzkovo právneho vzťahu zo spotrebiteľského úveru. Uvedený právny záver o nutnosti rozlíšenia spomínaných splátok vyplýva aj z rozsudku Krajského súdu v Trnave 9Co 401/2012 zo dňa 6.8.2013.

V dôsledku vyššie citovaných chýbajúcich náležitostí zmluvy nastáva dôsledok upravený v § 4 ods. 3 citovaného zákona spočívajúci v tom, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Znamená to, že žalovaný by mal žalobcovi vrátiť len sumu 617,61 Eur, a keďže mu uhradil sumu 613,63 eur, jeho dlh predstavuje 3,98 Eur. Súd teda zaviazal žalovaného len k úhrade tejto sumy a vo zvyšku žalobu ako nedôvodnú zamietol.

Z prisúdenej istiny boli priznané aj úroky z omeškania v zmysle § 517 ods. 1, 2 OZ.

Podľa § 517 ods. 1 vety prvej OZ dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

Podľa § 517 ods. 2 OZ, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. v znení účinnom do 31.1.2013 výška úrokov z omeškania je o osem percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k 1. dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

V prípade úveru z 20.1.2010 došlo k jeho splatnosti dňa 15.4.2012 na základe dohody o odklade mesačných splátok, preto súd priznal úroky z omeškania od nasledujúceho dňa tak, ako si to uplatnil aj žalobca.

Žalobca si napokon uplatnil aj paušálne náklady spojené s uplatnením pohľadávky vo výške 17,90 Eur, pričom tento nárok vyplýva z ustanovenia § 121 ods. 3 OZ. Žalobca však žiadnym spôsobom tieto náklady nepreukázal, keďže na ich preukázanie predložil len tabuľku (č.l. 61 spisu), kde sú tieto náklady neprehľadne paušalizované a navyše sú uvedené úhrne v 11 rôznych sumách, pričom žalobca ani len nevysvetlil na základe čoho uplatnil náklady práve vo výške 17,90 Eur. V sporovom konaní, ktorým je nepochybne aj toto konanie, platí prejednávacia zásada a v zmysle nej povinnosť tvrdenia ako aj dôkazná povinnosť účastníka konania. V tomto prípade ani jednu z týchto povinností si žalobca nesplnil.

Náhradu trov konania si uplatnil len žalobca v zmysle § 151 ods. 1 O.s.p., avšak ten bol neúspešný v prevažnej časti uplatneného nároku, preto mu náhrada trov konania s poukazom na § 142 ods. 2 O.s.p. nepatrí.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 205 ods. 3 O.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Podľa § 251 ods. 1 O.s.p., ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.